Массе а мехкий пролетареш, вlашаlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьлл 1923 шера денз • ШИНАРА, 5 ЯНВАРЬ, 1982 ШУ. • № 2 (5568). • Мах 3 кеп.

Беркате чакхдаьлар шу

Къаьстта дика чакхдаьккхад цхьайтталагIча пятилетка хьалхара шу Нохч-ГIалгIайн гIишлон управлене гIишлонхоша. ГеннодрядерIа а шоай низаца я гIишлон-монтажни балхаш дара шера плани тIайийца социалистически декхарашни ханал цхьа бутт соцгIа хьалха кхоачашдир цар. Пачхаьалкхен планагIа тIехьхIачул соцгIа кхоачашдаь гIишлон-монтажни балхаш кхо миллион совгIча сома мехьа да. ЗIамигчун а доккхачун а кхом барах, гIишлон-монтажни балхашка дIадодар кIездигларах планал совгIа пачхьалкхенна бах пайда итташ эзараш сомаш да.

ГIишлон - монтажни организацеита юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг а йоаккхаш, шера план кхоачашъярах аттара хьалха рапорт деннарех я Наназаев IалашНаназаевич верте латтача № 245 йолла дIа-юха лелача механизированни колоннин коллектива Эльдерханов Мартаз Эльдаловича куьйгалдеча № 153 йолча ПМК гIишлонхойн. ХIанз уйх шера февраль беттал чутегIа къахьеташ ба уж.

* * *

«ХIара балха дийнахь тьедер дуккагIа хилийта!» яхача девизагIа шерра социалистически яхь а йоаржаяь, шоай торонех йиззе пайда ийбаьча «Малгобекнефть» НГДУ нехкдаьттахошта чIогIа беркате хилар цхьайтталагIча пятилетка хьалхара шу. Деррига техннико-экономически хьокзамий шера план ханал кхо ди хьалха кхоачашйир цар. Цхьаьнкха цех а участок хилазар укхаза пачхаьалкхен плани тIайийца социалистически декхарашй толаме кхоачаш да дешi.

ДIАДАХАЧА ШЕРА ИТОГАШ Ю

СИЙЛЕ ХИЙЛА ХЬАЛХА БОЛХАРИЙ!

ЦхьайтталагIа пятилетка толаме кхоачашъяра тIехьарча яхьа байракх лакхагIа айе

КПСС XXVI съезда решенеша деташ ураоттадаьча хьалхо латтача лаьтта леладераша дерргa низаш тIадахийтар хаоттама халача хьалашка дика хьувкъам Iалашбаран 1981 шерара—цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шерара мулаш толаме дахаран.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома бюрос, НГIАССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо итогаш яьй 1981 шера лаьттанцара продукташ дуккагIа яхаран кийчъяран тIехьа районаша, колхозаша, совхозаша, механизированни отрядаша (бригадаша), звеньяша лелаяьча социалистически яхьа.

1981 шера лаьттанцара продукци яккхаран кийчъяран тIехьа лелаьча социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела ЦIе байракх еннай:

Гудермески района «Гудермесский» совхоза. 2500 гектара тIара планагIа 27 центнер йолча 36,1 центнер ллат, цунца 1550 гектара тIара планагIа 35 центнер йолча 39,1 центнер дуга даьккхад, ллаташ кийчдара план 117 процент, шекара свекла — 113,7 процент кхоачашъяьй.

ХЬАЖКIАШ ЯХАРИ КИЙЧЪЯРИ

фуальъьха хьажкIаш дуккагIа яхаран пачхьалкхенга йохкаран тIехьа лелаьча социалистически яхье котъяьнарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота еннай:

Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза. 420 гектара тIара планагIа 28,5 центнери тIаийца декхар 35 центнери йолча 42,9 центнер фуальъьха хьажкIаш яьхай, уж пачхаьалкхенга йохкара социалистически декхараш 104 процент кхоачашдаьд.

Социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома сийлен грамоташ, ахчан премеш еннай, аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха автомашина, мах боацаш туристически путевкаши доазол дехьа баха путевкаши хьожалйi.

Механизированни отрядашта (бригадашта), звеньяшта:
1000 сом премии аргIагIа иоацаш йохка «Жигули» яха цхьаьца автомашина, доазол дехьа баха туристически путевкаш.

Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза хьажкIаш лелаеча звенона. Хиш дехкача 80 гектара тIа хIара гектара тIара планагIа 28,5 центнери тIаийца декхар 35 центнери йолча 77 центнер фуальъьха хьажкIаш яьхай (бригадир нов. **Касерханов И. А.**).

Шалински района «Предгорный» совхоза хьажкIаш лелаеча звенона. Хиш ца дехкача лаьтта 180 гектара тIа хIара гектара тIара планагIа 29,2 центнери тIаийца декхар 35 центнери йолча 55,2 центнер фуальъьха хьажкIаш яьхай (звеньевой нов. **Мусаиев А.**);

800 соми ништта туристически путевкеи.

Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза хьажкIаш лелаеча бригадана. Хиш дехкача 110 гектара тIа хIара гектара тIара планагIа 28,5 центнери тIаийца декхар 35 центнери йолча 57 центнер фуальъьха хьажкIаш яьхай (бригадир нов **Ашурков И. Н.**);

Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза хьажкIаш лелаеча звенона. Хиш ца дехкача 200 гектара тIа хIара гектара тIара планагIа 26 центнери тIаийца декхар 50 центнери йолча 54,8 центнер фуальъьха хьажкIаш яьхай (звеньевой нов **Гелисханов Ю.**);

Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза хьажкIаш лелаеча бригадана. Хиш ца дехкача 220 гектара тIа хIара гектара тIара планагIа 26 центнери тIаийца декхар 35 центнери йолча 46,4 центнер фуальъьха хьажкIаш яьхай (бригадир нов. **Шибалов С.**).

ДУГА ДАККХАРИ ПАЧЧАХЬАЛКХЕНГА ДОХКАРИ

Дуга дуккагIа даккхаран кийчдаран тIехьа лелаьча социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота еннай:

Гудермески района «Гудермесский» совхоза. 1550 гектара тIа хIара гектара тIара планагIа 35 центнер йолаш 39,1 центнер дуга даьккхад, тIаийца декхар 3500 тонн долча пачхаьалкхенга 3900 тонн дуга дехкад.

Социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома сийлен грамоташ, ахчан премеш еннай, аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха автомашина, мах боацаш туристически путевкаши доазол дехьа баха путевкаши хьожалйi.

Механизированни отрядашта (бригадашта), звеньяшта:
1000 сом ахча аргIагIа иоацаш йохка «Жигули» яха [illegible]

Гудермески района «Гудермесский» совхоза звенона. [illegible] тIа хIара гектара тIара планагIа 35 центнери [illegible] декхар 40 центнери йолча 44,1 центнер дуга даьккхад [illegible] нов. **Доннев Л.**);

Гудермески района «Гудермесский» совхоза бригадана. [illegible] гектара тIара планагIа 35 [illegible] декхар 40 центнери йолча 43 центнер дуга даьккхад (бригадир нов. **Хамидов В.**)

ГЕНАРАШ ДАХАРИ ПАЧЧАХЬАЛКХЕНГА ДОХКАРИ

Генарий даьтта доахха фу дуккагIа [illegible] кийчдара [illegible] социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота еннай:

Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза. Цо 350 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 14,5 центнер генарий даьтта доаха фу даьккхад, социалистически декхараш генараш дахара — 112 процент, уж пачхаьалкхенга дохкара — 105 процент кхоачашдаьд.

Социалистически яхье котъяьннаргаш лаьрхIай, КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамоташ, ахчан премеш, аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха автомашин, мах боацаш туристически путевкаши доазол дехьа баха путевкаши хьожалйi:

механизированни отрядашта (бригадашта), звеноштa:
1000 сом премии, аргIагIа иоацаш йохка «Жигули» яха цхьа автомашин, доазол дехьа баха ва цхьа путевкеи хьожалйi:

Урус-Мартановски района «Техинский» совхоза звенона. Цо 100 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара планагIа 10 центнери декхарегIа 12 центнери яккха езача 19 центнер генарий даьтта доаха фу даьккхад (звеньевой нов. **Бекаев А.**):

хIаранена 800 сом премии шишша туристически путевкеи:

Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза звенона. Цо 100 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара планагIа 13 а декхарегIа 14 а центнер яккха езача 18,2 центнер генарий даьтта доаха фу даьккхад (звеньевой нов. **Кукаев С.**);

Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза звенона. Цо 190 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара планагIа 13 а декхарегIа 14 а центнер яккха езача 16 центнер генарий даьтта доаха фу даьккхад (звеньевой нов. **Яшуркаев М. Н.**):

хIаранена 500 сом преми:

Урус-Мартановски района «Горец» яхача совхоза звенона. Цо 160 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара планагIа 10 а декхарегIа 11 а центнер яккха езача 14,1 центнер генарий даьтта доаха фу даьккхад (звеньевой нов. **Висаитаев Н.**):

Назрановски района совхоз-техникума звенона. Цо 150 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара планагIа 10 а декхарегIа 11 а центнер даккха дезача 13,7 центнер генарий даьтта доаха фу даьккхад (звеньевой нов. **Даурбеков А.-Г. Н.**).

ШЕКАРА СВЕКЛАШ ЯХАРИ КИЙЧЪЯРИ

Шекара свеклаш дуккагIа кхеяри кийчъяри дукха лелаьча социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа, КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота еннай:

Шалински района «Шалинский» совхоза. Цо планагIа 270 а декхарегIа 300 а центнер кхее езаш хиина шекара свеклаш хIара гектара тIа 439,8 центнер кхельй, уж пачхаьалкхенга йохкара план 135,1 процент кхоачашъяьй.

Социалистически яхье котъяьннаргаш а лаьрхIа, КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамоташ, ахчан премеш еннай, аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха автомашин, мах боацаш туристически путевкаши доазол дехьа баха бахка путевкаши хьожалйi

механизированни отрядашта (бригадашта), звеноштa:
1000 сом премии, аргIагIа иоацаш йохка «Жигули» яха цхьа автомашин, доазол дехьа ваха ва цхьа туристически путевкеи:

Шалински района «Шалинский» совхоза звенона. Цо 55 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 200 а декхарегIа 400 а центнер кхее езача 555 центнер шекара свеклаш кхельй (звеньевая нов. **Энгласова С.**):

хIаранена 800 сома премии шишша туристически путевкеи

Шалински района «Шалинский» совхоза звенона. Цо 68 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 200 а декхарегIа 550 а центнер кхее езача 500,8 центнер шекара свеклаш кхельй (звеньевая нов. **Мичурасва М.**).

Гудермески района «Терек» яхача совхоза № 1 йолча звенона. Цо 33 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 230 а декхарегIа 280 а центнер шекара свеклаш кхее езача 400 центнер кхельй (звеньевая нов. **Ядуева К.**).

ХIаранена 500 сом долши преми:

Шалински района «Шалинский» совхоза звенона. Цо 90 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 200 а декхарегIа 300 а центнер шекара свеклаш кхее езача 490 центнер кхельй (звеньевая нов. **Исаева Х.**).

КОАРТОЛ ЯККХАРИ ПАЧЧАХЬАЛКХЕНГА ЙОХКАРИ

Коартолаш дуккагIа кхеяри кийчъяри дукха лелаьча социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота еннай:

Назрановски района «Экажевский» совхоза. Цо 600 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа 131 центнер коартолаш кхельй, социалистически декхараш коартолаш [illegible] 131, уж пачхаьалкхенга йохкара — 111 процент кхоачашдаьд.

Социалистически яхье котъяьннаргаш а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамоташ, ахчан премеш еннай, аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха автомашин мах боацаш путевкаши доазол дехьа баха бахка путевка [illegible]

механизированни отрядашта (бригадашта), звеноштa:
1000 сом премии аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха автомашин хьожаяьй, доазол дехьа ваха ва путевка еннай:

Назрановски района «Экажевский» совхоза звенона. Цо 50 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 110 а декхарегIа 115 а центнер кхее езача 185 центнер коартолаш кхельй (звеньевой нов. **Аушев Ю. М.**).

ХIаранена 800 сом, премии шишша туристически путевкеи хьожалйi:

Назрановски района «Экажевский» совхоза звенона. Цо 50 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 110 а декхарегIа 130 а центнер кхее езача 179 центнер коартолаш кхельй (звеньевой нов. **Итазов И. И.**).

Назрановски района «Экажевский» совхоза бригадана. Цо 215 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 110 а декхарегIа 115 а кхее езача 174 центнер коартолаш кхельй (бригадир нов. **Оздоев А.**).

БАЬЦАДААРАШ ДАХАРИ КИЙЧДАРИ

Баьцадаараш дуккагIа кхедари кийчдари дукха лелаьча социалистически яхье котъяьннаргаш а лаьрхIа, КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамоташ еннай:

АЧХОЙ-МАРТАНОВСКИ РАЙОНА,

цо 2508 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 131 а декхарегIа 135 а центнер кхеде дезача 138 центнер баьцадаараш кхедаьд, планагIа 35700 а социалистически декхарегIа 36000 а тонн дохка дезача пачхаьалкхенга дехкад 36842 тонн баьцадаараш.

Грозненски района «Заря» яхача совхоза. Цо 480 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 145 а декхарегIа 195 а центнер кхеде дезача 260,2 центнер баьцадаараш кхедаьд, планагIа 8600 а социалистически декхарегIа 9000 а тонн дохка дезача пачхаьалкхенга дехкад уж 12520 тонн.

Социалистически яхье котъяьннаргаш а лаьрхIа, КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамоташ, ахчан премеш еннай, аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха автомашин, мах боацаш туристически путевкаши доазол дехьа баха бахка путевкаши хьожалйi

механизированни отрядашта (бригадашта), звеноштa:
1000 сом премии, аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха цхьа автомашин, доазол дехьа ваха ва цхьа туристически путевкеи:

Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоза бригадана. Цо 47 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 165 а декхарегIа 367 а центнер кхеде дезача 462,9 центнер баьцадаараш кхедаьд (бригадир нов. **Тепсуркаев М.**);

хIаранена 800 сом премии шишша туристически путевкеи:

Ачхой - Мартановски района «Урожайный» совхоза бригадана. Цо 31,5 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 201,7 а декхарегIа 213 а центнер кхеде дезача 420 центнер баьцадаараш кхедаьд (бригадир нов. **Дадаев М.**).

Грозненски района «Заря» яхача совхоза бригадана. Цо 30 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 162 а декхарегIа 173 а центнер кхеде дезача 420 центнер баьцадаараш кхедаьд (бригадир нов. **Эдильханов З.**).

ХIаранена 500 сом преми:

Грозненски района «Юбилейный» совхоза-завода бригадана. Цо 70 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 245 а декхарегIа 250 а центнер кхеде дезача 335 центнер баьцадаараш кхедаьд (бригадир нов. **Магомадов Х.**);

Грозненски района «Заря» яхача совхоза бригадана. Цо 34 гектар долча лаьттан хIара гектара тIа планагIа 168 а декхарегIа 186 а центнер кхеде дезача 326 центнер баьцадаараш кхедаьд (бригадир нов. **Гайрбеков Т.**).

СОМ БАККХАРИ ПАЧЧАХЬАЛКХЕНГА БОХКАРИ

Сом дуккагIа кхебаран пачхаьалкхенга бохкаран лелаьча социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота еннай.

Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоза. План 121 а декхарех 123 а центнер йолаш 222 гектар долча лаьтта хIара гектара хIара 125,1 центнер сом баьккхаб, план 2502 а декхарех 2602 а тонн йолаш пачхаьалкхенга 2770 тонн бехкаб.

Социалистически яхье котъяьннаргаш а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамоташ а луш ахчан премеш, аргIагIа йоацаш «Жигули» яха машин йохкеи, мах боацаш туристически путевкаши доазол дехьа баха бахка путевкаши хьожалйi

механизированни отрядашта (бригадашта), звеньяшта
1000 сом премии аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха цхьа машин доазол дехьа ваха ва туристически цхьа путевкеи лу:

Наурски района «Плодопитомнический» совхоза бешлаши лелаеча бригадана. План 142 а декхарех [illegible] а центнер йолаш 10 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 163 центнер сом [illegible] (бригадир нов. **Шемчук И. И.**)

[illegible] сом премии туристически путевка [illegible]

Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоза бешлаши лелаеча бригадана. План 125 а декхарех 130 а центнер йолаш 20 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 160 а центнер сом баьккхаб (бригадир нов. **Тепсурка ев М.**);

Грозненски района «Пригородный» совхоза бешлаши лелаеча звенона. План 115 а декхарех 117 а центнер йолаш 36 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 133 центнер сом баьккхаб (звеньевой нов. **Хасарбиева П.**).

[illegible] сом преми

Грозненски района «Пригородный» совхоза бешлаши лелаеча звенона. План 115 а декхарех 117 а центнер йолаш 30 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 133 центнер сом баьккхаб (звеньевая нов. **Калутина В.**)

КОМСАШ ЯХАРИ ПАЧЧАХЬАЛКХЕНГА ЙОХКАРИ

Комсаш дуккагIа кхеяран пачхаьалкхенга йохкаран лелаьча социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота еннай:

Надтеречни района «Надтеречный» совхоза. План 54,6 а декхарех 58 а центнер йолаш 258 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 79,8 центнер комсаш яьхай, план 1410 а декхарех 1450 а тонн йолаш пачхаьалкхенга 2038 тонн комсаш еннай

Социалистически яхье котъяьннаргаш а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамоташ а луш, ахчан премеши, аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха автомашин, мах боацаш туристически путевкаши, доазол дехьа баха бахка путевкаши хьожалйi

механизированни отрядашта, звеньяшта:
1000 сом премии, аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха цхьа машин, доазол дехьа ваха ва цхьа путевкеи лу

Наурски района Калинина цIерагIча совхоза № 3 йолча комсаш лелаеча бригадана. План 70 а декхарех 73,5 а центнер йолаш 49,6 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 96,4 центнер комсаш яьхай (бригадир нов. **Кузнецова В. П.**);

800 сом премии шишша туристически путевкеи:

Шелковской района «Коминтерн» яхача колхоза комсаш лелаеча бригадана. План 63 а декхарех 75 а центнер йолаш 40 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 91 центнер комсаш яьхай (бригадир нов. **Мороз Л. Е.**);

Наурски района «Советская Россия» совхоза комсаш лелаеча бригадана. План 69,7 а декхарех 71 а центнер йолаш 35 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 91,6 центнер комсаш яьхай (бригадир нов. **Башкарова Л. Ф.**).

ХIаранена 500 сом преми:

Гудермески района «Новогрозненский» совхоза комсаш лелаеча бригадана. План 61,7 а декхарех 70 а центнер йолаш 52 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 90,1 центнер комсаш яьхай (бригадир нов. **Демильханов Х. А.**);

Надтеречни района «Надтеречный» совхоза комсаш лелаеча бригадана. План 54 а декхарех 60 а центнер йолаш 100 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 89,3 центнер комсаш яьхай (бригадир нов. **Расаев А.**)

ТХЬАМКА ДАККХАРИ КИЙЧДАРИ

Тхьамка кхедаран пачхаьалкхенга дохкаран лелаьча социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамоташ еннай.

Ножай-Юртовски района.

цо план 16 а декхарех 20 а центнер йолаш 1179 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 23,5 центнер тхьамкий лордаш яьхай, пачхаьалкхенга тхьамка дохкара план 170 процент кхоачашъяьй.

Ножай-Юртовски района А. Шерипова цIерагIча колхоза, цо 180 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 45 центнер тхьамкий лордаш яьхай, план 480 а декхарех [illegible] а тонн йолаш пачхаьалкхенга 800 тонн тхьамка дехкад.

Социалистически яхье котъяьннаргаш а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа ВЛКСМ обкома Сийлен грамоташ а луш ахчан премеш, аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха автомашин, мах боацаш туристически путевкаш, доазол дехьа баха бахка путевкаш хьожалйi

механизированни отрядашта (бригадашта), звеноштa
1000 сом премии аргIагIа йоацаш йохка «Жигули» яха цхьа автомашин, доазол дехьа ваха бахка туристически путевка лу

Ножай-Юртовски района Гагарина цIерагIча колхоза тхьамка лелаеча звенона. План 21 а декхарех 23,5 а центнер йолаш 11 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 50 центнер тхьамкий лордаш яьхай (звеньевой нов **Магомаева Т.**)

Ножай-Юртовски района Ленина цIерагIча колхоза тхьамка лелаеча звенона. План 12 а декхарех 16 а центнер йолаш 8 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 20 центнер тхьамкий лордаш яьхай (звеньевой нов. **[illegible]ова Б.**)

800 сом премии шишша туристически путевкеи

Ножай-Юртовски района А. Шерипова цIерагIча колхоза тхьамка лелаеча звенона. План [illegible] а декхарех [illegible] а центнер йолаш 10 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 30 центнер тхьамкий лордаш яьхай (звеньевой нов. **Джабаев К.**)

Ножай-Юртовски района А. Шерипова цIерагIча колхоза тхьамка лелаеча бригадана. План 20 а декхарех 30 а центнер йолаш 30 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 41,2 центнер тхьамкий лордаш яьхай (бригадир нов. **[illegible] Н.**)

500 сом преми

Ножай-Юртовски района Гагарина цIерагIча колхоза звенона. План 21 а декхарех 23 а центнер йолаш 20 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 43 центнер тхьамкий лордаш яьхай (звеньевой нов. **Шерлаев В.**)

Ножай-Юртовски района Калинина цIерагIча колхоза бригадана. План 18,5 а декхарех 21 а центнер йолаш 18 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 51,8 центнер тхьамкий лордаш яьхай (бригадир нов. **Хамаев Х.**)

ПАРТИЙНИ ВАХАР

БОЛХЛОЙ ДИКАГIБОЛА ВИКАЛАШ ХЕРЖ

КПСС XXVI съезде къамел деш новкъоста Л. И. Брежнева аьлар: «ХIанз, советски халкъо доккхий толамаш доахача хана, кхы а кIоаргга кхетаю йоаваш йола ленински формулировка. «Парти — вай замах хьекъал, сий, эхь-ладел». Иштта боннхо лоархIам баьб съезде юкъхьанцарча партийни организаце боча балха а.

КПСС директивни выводаши положенеши теркаме а луцаш, шийолх тоабеш я Вознесенски ГПЗ партийни организаци. Болхлой класса дикагIбола викалаш парте дIайийбара къаьстта теркам тIалоаттабу оаха.

Отчет еча юкъагIа 8 саг парте кандидаталлеи 6 саг членаллеи хьайийна тха партийни организаце. Царех 90 процент болхлой ба, беррига а комсомольцаш хиннаб. Беррига коммунисташ, парте членалла кандидаташ, завода лоархIамегIа йолча участкашка, службашка къахьегаш ба.

Парте членийн мугIараш дегIахара перспективни план оттаьй оаха, из партбюро заседане чIоагIъяьй.

КПСС мугIарашка хьалаш волчун кандидатура могаю комсомольски организаце секретара, партгрупорга, участкай е цехай начальника. Царна дикагIа бовз къахьегаче хьалха а латташ, общественни вахаре хьинаре дакъа лоацараш. Комсомоли комитета заседаш а йий, юаш парте ваха кийчлуш волча комсомольца кандидатура. Иштта хьахержача наькха список партийни бюро йийна а йийце, чIоагIъю. Цул тIехьагIа хIара кандидатурица къаьст-къаьста болх бу. Партийни гIулакх тIа а дилле, йилла ха чакхъяллаца тохкцуи вахара позици, производственни а общественни а болх но мишта бу. Бюро ихьан члена тIадулл кагирхоша кандидатски стаж мишта чакхйоавних хьожилга. Партийни организаце хадданза кулгал а деш, кийчу хIара парте членалла хьаэцаш вар. Бехкдоккхам айбар дукха партбюро заседанешка ладугIа парте членалла хьаэцачун кандидатски стаж мишта чакхйоал. Масала, хьалхаргьа вай хьалха товарно-бийдала участка оператор хиина Уэнева Валита Якубовна. Хьинаре шийи балха декхар а общественни гIулакхаш а кхоачашдеш хилар теркал а дарь парте членалла кандидат йир цох. Цу юкъа из хилар участка комсоргал ла, ВЛКСМ заводской комитета членалла. Цул совгIа, шийи коллективе агитаторл декхараш тешаме кхоачашде, атеизма республикански курсашна дийна яла, «Марка кхабар — реакционни гIулакх» яхача темах лекцеш еша карагIдаьлар цунна. Иштта, партийца хилара ше дIатIаийца гIулакх бокъонца кхоачашде иил дIакхоачарбола хьахьекха йола из новкъостаца массава раьза а хиина цхьа шу даьлча парте членалла дIаийцар. ХIана берий беша воспитательалла болх беш я из.

Цунна тара бар Николенко Любовь Александровнас парте бена никъ а. КИП-ей автоматикан прибористка йола из шийи участка профорг яр, хIаьта хIана а из декхар толаме кхоачашдеш а я. Завода коллективашта юкъе латтача яхье дукхаза хьалхара моттигаш яр участко йоахаш хилар дукхача дакъе профоргах тийша а хиннад. Иштта, хам беш я из ше вай республика Лакхехьарча Совета депутаталла харжарах а.

Клочков Василий Васильевич завода комбинированни установка оператор ва. Кандидатски стаж йоаккхаш из хиннача юкъа а хIана а агитатора декхараш кхоачашду цо. Партбюро цу шера даим хьожаш хилар цо шийи балха декхари партийни порученеши мишта кхоачашдо, цу дакъе цунна эшаш дола тIо дора, хьехам лора. Цунца цхьана, кхетадора къона саг заочно Грознески межкадатта техникуме дешаш хилар а из юкъ цунна пхатькаьла хилар а.

Уж беррагаш а хIана тха агара хьинарегIа болча коммунисташта юкъебоахаб. ХIаьта беррига къона коммунисташи парте членалла кандидаташи къонача коммунистий районни школе дешаш ба.

Иштта беча балхо парте членалла хьаьца кийчечоа дикагIа йоавйт партех йола ленински Iалман лардаш, КПСС Устава а Программо а дIадехар, коммунизм хьалъярах бола бехктокхам айбу.

ХIара парте члена, кандидата бена балхаго хьежжа хул партийни организаце ниасий. Из кхета а деш коммунистий авангардни лоархIам лакхбара дукха ницъхьег оаха.

В. ЧИРКОВ,
Вознесенски газ чакхйоахача завода партбюро секретарь.

ПАРТЕ ВЕТЕРАНАШТА НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума УКАЗ

Республика общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах, къахьегамхошта коммунистически кхетам балара берхате болх барах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Азамов Висаит Мальсаговича — 1931 шера денз КПСС члена, персональни пенсионера.

Батюков Александр Дмитриевича — 1931 шера денз КПСС члена, пенсионера.

Ищенко Владимир Степановича — 1931 шера денз КПСС члена, «Грознефть» объединене бурув тохара балхий Грознески управлене инженера.

Клапчук Федор Леонтьевича — 1928 шера денз КПСС члена, пенсионера.

Садыков Яков Борисовича — 1931 шера денз КПСС члена, «Красный молот» завода керттерча металлурга отдела воккхагIволча инженера-технолога.

Соколов Михаил Григорьевича — 1931 шера денз КПСС члена, пенсионера.

Сорокин Иван Андреевича — 1931 шера денз КПСС члена, пенсионера.

Цицкиев Зоврбика Махьмада — 1931 шера денз КПСС члена, пенсионера.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1981 шера, 30 декабрь.

НОВ. Р. М. ХАЧАТУРОВНА НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума УКАЗ

Республика мехкаьтта промышленносте дукхача шерашка берхате болх барах а вайча дийнахьа денз 50 шу дизарца дувзадена а Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла нов **Хачатуров** Рафаэль Минасовича, — Ленина орден лелаеча «Грознефть» яхача производственни объединене генеральни директора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1982 шера, 4 январь

---

60 шу совгIа йолча хана болх беш йолча Серго Орджоникидзе цIерагIа Московски управлене институто кийчваьа халкъа боахама лоархIамегIа долча доаньоашта шоаткъа итт эзар совгIа специалист. Тахан Московски управлене институт — йоккхагIа ярех йола Iилман центр а специалисташ-управленцаш кийчбара йола мехкара лоархIаме вуз а я. Укхаза дешаш ва 10 эзар гаргга студент.

Управлене институто халданза Iилма-технически новкъостал ду мехкарча дукхача предприятешта. Вуза Iилмахоша кийчъяьй Узбекистанерча, Эстонерча, Ленинградерча ниэ болча энергосистемашта управлени яра йола комплексни автоматизированни системаш. Хьа а ль дукхача Московски заводашка балха юкъейоалаяьй АСУП. Из юкъейоалаярах хьахиина экономически эффект 23 миллион сома боарам болаш я.

Институте говзал лакха йоаккхаш ба объединеней, предприятей, организацей управлене даькъе кулгалдеш бола болхлой. Укхаза а дешара керттера метод я ЭВМ ах пайда эцила.

СУРТА ТIА: гIишлош еча болх вIаштIехьбаккхареи управлени ярей кафедра заведующи О. А. Овсянникови кубински специалистий — гIишлош организацей кулгалхой группей гIишлошъяра управлене проблемаш ювцаш ба.

А. ЧУМИЧЕВА сурт. ТАСС фотохроника.

ДИКАГIВОЛА ШЛИФОВАЛЬЩИК

Ше тIаийца хиина декхараш дизза кхоачашдарах рапорт делар укх деношка «Электроинструмент» яхача завода дикагIволча шлифовщика, коммунистически къахьегама ударника Шадиев Iумара Османа Социалистически яхье массаза а къахалаттарех ва из.

Заводе нийсеннача хана цеха начальника сога ... хьокх Осман, цун станок. Юкъерча дегIара, хьатаро бос бола къонах воалл шийи станона тIа сихеенна болх беш. Балха ха лехьа йоае Iемаваи Осман, цудухьа пуи станока юкхе латта по хьаль овхалаши кхычар яьраши нийсйича дикиа дукхагIа я. Балха ди чакхдоалаш леттар, хIаьта Османа баь болх шийи бе безачул 1,5 эза дукхагIа бар.

Шийи болх сона а ца беш, — мишта нарагIдоал хьа иштта дика къахьегама толамаш дахи. — аьннча са каттара жоп луш, Османа дийцар.

— Керттердар ди итт шера укх балха тIа ас йоккха опыт Iоаяр, цул совгIа, сий станок дика доал а деш лелаю ас, болх дIаболабаладьы сайна мел эшарйола пайталаш хьаньь, цудухьа вIаштIехьдоал бIаргчача сменагIа станока бизача низаца болх байта.

Уж бахьанаш ди социалистически яхье хадданза из хьалха лоаттаверяш. Инструментальни цеха шлифовщикашта юкъе итара хьинарегIа йола бахьана хиларах дикен тIехдикен мара хилац Османа кийчъю продукци. Цудухьа моллагIа бехктокхамегIа дола заказ цунга мара кхоачашдайтац кулгалхоша.

ЦхьайттлагIча пятилетка хьалхарча шера плаи кхоачашьярах рапорт делар Османа СССР Конституци хьаль дин шу дузача дийнахьа, хIаьта хIана пуи къахьегама календара тIа латт укх шера шоллагIа квартал.

Шийна дукха хов аьниа, курал еш вац Шадиев Осман. Дунихача шерашка болх а беш лакха говзал йолча специалисташца каст-каста дагаувл дикагIвола шлифовщик, цар опыт нарагIдаю, ше ца кхетар хоатт. ХIаьта шийгара новкъостал дийхачоа гIо де кийча ва, шийи говзал дог раьза а долаш кегийчарна дIахьех. Каст-каста боагIа из волча шоай болх дикагIа Iомабара шлифовщикаш Мальсагов Бишири Могушков Бек-Хани, кхыбараш. Из шиъ а хьатIадоагIача шера чотах къахьегаш ва.

Ше укх заводе къахьегача итт шера дукхача кагирхошта Iомаьй цо шлифовщика говзал. ХIана цо кхевнь шийтапел совгIа шлифовщик шоай хьехамчас санна къахьегаш хиларах белгалвини нав предприятие коллективе.

Шлифовщина говзал Iомаш аьнна балха бена керда болало тIачоагIву Османа. Шийи болх кхычарна безабийта хоша ва из. Дукха нийсъенний Османа кагирхой цу балхах дог дикхаш йола моттигаш.

— Со укх балхах дика кхеташ а волаш дIаволалой тамаш я-кх, — аьлар шийи хьехамчага цхьан дIамигача саго ше балхара дIавалара лаьрхIа хилар Османа дIахойташ.

— Хила иниш йоацари пхьаккха доацари ди кIаьнк Iа хIана яхар. — аьлар Османа, хуллашехьа хилан хьона дика говзанчаш. Уж а чакхбаьнийб халонех, хоацаве а царна и хайнадац укх балхах деррига а. Иштта хьалхара нийсъеннача халонех хьо къехке, шаккха а, цхьаннахьа а дукха болх бергбац Iа Сабарде. хьо балхах дика кхийтта а боагIа, хьох дика шлифовщик а хургва. — аьнна хьехар дир цо дIамигача сага. Из вар хIана хьалха латташ вола говзанча Могушков Бек-Хан. Дег тIара къоабал а веш, шийи йоккхагIволча нешийи меттел лоархI цо балхах шийи бIуболийта хиина хьехамча Шадиев Осман.

Къахьегама толамаш белгал а доахаш дукха сийлен грамоташ тийнай Шадиев Османа, цун сурт хьалтеха доалл завода Сийлен улла тIа. ЙисларIчеи иттагIчеи пятилеткай ударник, шийи социалистически яхье кортавнара яха эшакаш я цун наькха тIа лепаш.

СССР вIашагIъелла 60 шу, Нохч - ГIалгIайчен автономе 60 шу нохчийн гIалгIайн шоай лоIамагIа Россега юкъебаха 200 шу дизара сийлена пахьаьнахара цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера плаи уж шера декабрь деналла деномиа кхоачашъе аьнна доаш денад Осман.

А. САГОВ

КАГИРХОШТЕИ КХАЛНАХАИ ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНИ КХЕТАМ БАЛАРА ЦХЬАЙОЛЧА БАШХАЛОНЕХ

В. И. Ленина кагирхошта идейно - политически кхетам балара лоархIамеча хьалех лаьрхIад цар партийни балха юкъе хьинаре дьяя лелар. Цо хьийхад кагий нах дика кийчо йоацаш хиларах ма кхера, опыт йоацаш уж хиларах уж чувха ма бе, яхаш. Цо хьалхадаьхад, ' нигахьа санна кагирхой вIаштIехьбакха я безача лостамгахьа дIахьалхо тетта а ца хуле уж меньшевикашта тIехьа баргба, хIаьта цу шийи йоацача опыташ пхеэза дукхагIа дулом дергда вахара собы тетта царна «вай хьисапе» хьехаргда, «кагирхоех, студенчески а кхы дукхагIа болхлой а кагирхоех тийша хургда беррига къовсам чакхбалар» яхаш.

Кагирхошта интернациональни кхетам балара проблемаш ньовстаси дага кхаба еза кагирхой еррига проблемашца юваенна цхьа йола башхалонаш. Хана цхьа дакъа хиларца кагирхоех , дерригача халкъах доахкача гIулакхел совгIа, доахк доал деш йолча производственни отношенеши идеологен хулийташ дола алхха шийх мара ца доахка шийи тайпара гIулакхаш а.

В. И. Ленина аьхад кагирхой социализмана гарга кхыча тайпара, шоай дай кхача наькъагIа ца болхаш, цу формагIа ца болхаш, цу хьалашка ца болхаш ца бахачь балац. Цудухьа цо деррагIа хьалха даьхад кагирхой болам шийи лоIамагIа вIаштIехьбаккха безилга, хьалха латта кагирхой Россе еррагача йистошца піашагIтохаш йола интернационалистически кагирхой организаци хьаххоллаша яргьаш, хIаьта комсомолах I съезде эрсий а ца оалаш кагирхой Российски союз а аьлар, из дарца цо тайп-тайпарча къамий кагирхой вIашагIтохаргхилара а шийи составага а чулоацача а диллача интернациональни хургхилра в тешал а деш. Комсомоле гIулакх дIадоладелча хана деча ира къовсам лоаттабора пчейныш къамашка хьежака вIашагIйохнара дукхьала. 1921 шера июне хилар Азербайджана, Армене, Грузе, Абхазе, Горски республика, Дагестана комсомола ЦК президиумий члений совещани. Цига чIоагIа белгалдир деррига къамий кагирхой еррига категорешта болх бе безилга.

Меттага, культурага, бытага, психологега диллача йолаш йола башхалонаш чоте эцара комсомола II съезд, могадир къамий меньшинствай кагирхошта юкъе болх бара комсомола моттигерча органашка комиссеши РКСМ ЦК-ашка отделаши хьаелга. Цу тайпара отделаш эшаш хуле хьас могадир комсомола губернски уездни комитеташка. Комсомола III съезд могадир цул е кхыча кагийча къамаш къамий секцейи кагирхошта юкъе болх бара комиссеш хьас, цу формаех цаI «, из къам дегIадара боарамах, эрсий мотт харах, цу къамаш кагирхошта юкъе коммунистически болам дегIабарах» тийша а хулийташ. Комсомола балха практике болаш бир тайп-тайпарча къамий мехкараш та юкъе, къаьстта бусалба ндх бахачи, исламон шарпIатой кхалнаьха маIача наьха яр санна бокъо ца хилар чIоагIдаьча регионашка болх вIаштIехьбоахараш а. Къамий башхалонаш хIана хьагойт вахаро дIадехачунга хьежжа Советашка массалара комиссеш хьакхолларца.

Кагирхошца болх беш ха дела къамаш интернациональни гIулакхаш кагирхой тайп-тайпарча социальни категорей тайп-тайпара хула. Болхлой кагирхой хьинарегIа а интернациональни кхетам дIазца ховрдолаш а ба. Юртара кагирхой меттага, бытага, традицешка, и кх. дI. диллача уж чIоагIагIа леладе гIерташ ба. Интеллигенци, къаьстта гуманитарни яр, къаман санхетамга диллача иштта хьинарегIа хила йиш я.

Общественни вахара интернационализаци яра, къаьстта дегIаецача социализме, аггара хьалха а эгара дукхагIа а бахача наьхах кагирхой дакъа чулоаш. Комсомольски стройкаш, республикаш цхьатарра чIоагIа экономически дегIайоалара проблемаш, технически прогресса, энергетика мишта [illegible]

Кагирхошта кхетама болх беш массала а теркал е эзаш хул къамах доккхал деш а пуи сийдеш а йола уйлаш, патриотизма кIоарга исторически опташ, традицеш йола моттигаш. ХIаьта а общественни патриотизм хьалхееш дукхагIа теркал е йоагIаш я къаман башхалонаш. Уххаьа лоархIамегIа да тайп-тайпарча къамий нахь цхьана къовсам лоаттабьча йаьхийча интернациональни традицех, халкъий доттагIала турпала традицех пайда эцар. Пайдане да Советски Союза халкъий дIадхача хинара интернациональни дар диза хьагучийдаьхар, интернациональни традицеш кердача ноахалга кхоачилги Iалашдар.

ЧIоагIа терка ха ьаьз ыргьиц бер долча, кхийнача хана сага вахарерча событешца юваенна йола къамий традицеш, обычеш, уж йаьха яхаш я ноахалгара ноахалга юлаш а я. ДIаьшноча традицешна дифференцированно хьежа деза. ДIаьшна традицеш шоай чулоацамга, малагIа диллача хувцалуш, кердача вахара прогрессивни хьисапе юкъейоагIаш хул. Масала, Азербайджане «Новрузбайрам» яха хьалха бусалба хиннача цIейх бIаьсташ цIей даьд, хIаьта Прибалтике хьалха хиина конфирмаце обрядах даьд саг кьелкхера ди. Шоай бусалба ди лелабу, шоай къамах бола боккхий нах лархIарах вай республике. Къулбаседа Кавказе моллагIча къамах вале а моллагIа ди лелабой а вокха саг лархIара маIан хулаш латт. Цун ларда тIа дIоттабеш ба пайцига кхетамчий болам а. ХьалхагIа аьнна ма хиллара теркам тIа ца бахийтача йиш яц цхьаькха цхьаннена а — метта, психологе, быта моттигерча хьалий безгалонашта. «Болхлой оаз» яха газета передовой статья автора харцахьа дувцачун критика еш В. И. Ленина яьхад: «Жутатий болхлошта юкъе агитаци лаьрхIа яра дешаш технически да хIана ала деза? Метта, психологе, быта хьалий хьакъехьа дувцаш хилча техника санна хьоахаю укхаза?» Цу дешаша хьагойт пропаганден агитаци кагирхой психологи, быта хьалаш чоте эцара совгIа, кхычардараш а чоте а эцаш наьна меттала е езилга.

Къамий уйлаш чоте эца езилга къаьстта лоархIаме а дIаяхача замалаьха социальни Iоткъамца цхьана къамаш Iоткъам е кхыйола вIашдухьаленаш, исторе къаьсттача ханашка ниесхо йоаца гIулакхаш царна леладар лайнача халкъашка диллача. В. И. Ленина аьнна националашта «, цхьатарра бокъо хилар, из бокъо ца леладр санна чIоагIа хоалуш хIама дац, дага хIама доацаш из даьдале а, беган беш из даьдале а», яха дешаш алхха цу националех яхаш да. ХIаьта цу гIулакха къаьстта психологически ира жол лу кагирхоша.

Дукхача къамех болча кагирхошца болх беш, из эффективнегIа хургболаш чоте эца деза укх лохеьарар, цкъа-дале, дIамига саг хьалхьина социальни хьал, цун дезала даь-наьна, кхычар къаман башхалонаш, шолагIдале, дукха къамаш лахача коллективашка баха нах кийч мишта бениаб, школе, техникуме вуле кхыча халкъаьшца гIулакхаш леладара уж мишта кийчбаьб; кхоалагIдале, кхетама болх вIаштIехьбоахачоа кагирхой къаман башхалонаш, уж практике юкъекхахьа хар.

Парте массала а чIоагIа теркалью комсомольско-кагирхой вахара интернациональни проблематика. Национальни башхалонаш объективни [illegible]

цхьан коллективни организе болх беш а кагирхой вахаре ленински къаман политика чакхйоакххилга Iаланiдеш а йола бехктокхаме кадраш яр.

Республика комсомольски организаце уж е вож рецидиваш-м хиинай. ЛаьрхIача балхаш тIа цхьан къаман нах лхийтаро вутар цхьабола выдвиженеш цу положенеца дIаIамарга, нийсагIа аьлча иштта хила а доагIа аьнна хетадала баларга а. шоай балха нах беча керттердар шоай нэахьегам шоашта де хоар а ца лоархIаш шоаш малагIча къамах ба лархIарга. Цу тайпара хьалаш дукхагIа уагтар Нохч-ГIалгIай АССР юхаметтаоттаеш а юхаметтаотталь яьиначул тIехьагIа а.

Лакхехьа дийцар Нохч-ГIалгIайчене кхалнаьха бокъо телхаярах. ВIаши цхьана интернациональни гIулакхаш леладарга диэза кийчдешо дархIа. Йиш яц кхалнаьха бокъонца йола бокъо ца лелаю къам. Цу тайпара гIулакхаш леладеча къамо интернациональни гIулакхаш вIаши цхьана леладара юкъера доахк ше, хIана аьлча бокъонца дола адамлен гIулакхаш вIаши леладе йиш яц царца дакъа лоацаш моллагIча къаман ахаш бола кхалнах цхьатарра бокъо а йолаш ца хуле. Кхалнаьха бокъонца цхьатарра бокъо ца лелайой, бусалба ди лелабеча кхалнаха царца нохчий, гIалгIай, балкхарой, аварший, гIумкий, иштта кхыбола кхалнах а болаш, исламо ца мегийташ мел дар, уттаду доазонаш дIа ца доахе уж къамаш прогрессивни лархIа йиш яц.

ХIаьта а интеллигенце хиена ца Iеш вай республика кулгалдеча кадрай а диккача дакъа юкъе хIана а долаш да кхалнаьха кхычар санна бокъо ца хилар бебашха ца хетилга. Цул а совгIа, моттигаш я дика тIакхувш хилар дийцара безам айбара а. ди бокъонца дIабалар хелача хьала тIа оттаде а дикагIдола гIулакх да яхача Ф. Энгельса формулагеа В. И. Ленина партен дина санхетамца лоаттабеча къовсаме администрирование методаш лелае, кхалнаха дискриминаци елга ца йиш яц яхача укааенга гIолла кхалнах бытовой дукха кIал лоаттабари дина сакхетами цхьатарра лархIа гIерташ. Из шаккха а цаI дац. Кхалнаха дискриминаци яр къаман сий даьр санна лархIа а. из дIайоаккхилга дIакхетабара гIулакхашца кIезига чакхдаха а деза. Укказа тIера а ца доалаш леладайта деза кхалнаьха цхьатарра бокъонаш хилара дола закон. Из цхьаккха хIама дина сакхетамца дувзадениа дац, из дувздсана да делала-бытовой гIулакхий дакъе дино тIадужадер кхоачашдарца, хIаьта Энгельса положени цу феодальни ожхарала йоагIаш яц, из дац саг даьлах тешнй хьогI яха лош Бакъда, хIаьта из дош шийи цхьан сагIонца дувзадениа да саг хьалхеварца. Нохчийн гIалгIайн кхалнах шоаш хила беза шоай сий лакха лоаттаде деналгах кхеташ, хIаьта кхалнаьха маIача наьха ираш санна ниэл бокъонаш хиларах долча советски законех чIоагIаде а луцаш. [illegible]

Х. БОКОВ

Н. Анисимова [illegible]

И. ШУМАРИНА сурт.

Каспийски машинашъеча завода марка тIа а латташ

[illegible]

Сергей МАРЬИН, АПН корреспондент

ПРАВОВИ ДЕШАШ ДИЙЦАР

[illegible]

КЕРДА ТОЛАМ БОАККХАРГБА

КПСС XXVI съезда решенеш кхоачашъяра хьинар айдениа къахьийгад дIадахача шера Веденски района Орджоникидзе цIерагIча колхоза. Ниш дIахьачаб тIехьа на доалийташ лоацача хана язат чуэца, хьайбай продукташ алсамъяха, юртбоахама культураш, шура, дулх, тха паччахьалкхенга дохкара планаш толаме кхоачашъе.

Къаьстта боккха теркам тIабохийт оаха хьайбай боахам дегIабоалабара. Цу гIулакха йоахко яьй тха колхоза механизаторашш хьайбашта шортта доакъар IалашIдара. Пхьагiа кийчъе йоагIачул дукхагIа а йолаш 1740 тонн йол, 800 тонн ча, 6660 тонн силос кийчъяй механизаторашш Лоацца аьлча, дикка дард оддай цхьайтталагIча пятилетка шоллагIча шера паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкара планаш толаме кхоачашъяра.

Хьайбай боахам дегIабоалабеча дика хьожхамаш гойташ къахьегарах иттлагIча пятилетке вIаштта диазза хIара шера цхьа эзар сом премии КПСС обкома, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела Це вымпели сийлай доахан кхоабача ферма коллективана.

1978 шера дена цхьайола фермаш механизаци яь я, хIьата укх шера массе ферме из чакхъйкха дерхIаш я колхоза правлени. ДIадахача шера шн бIаь етт чубодаш дола кхий дааь оаха. Цига а дерриг балхаш механизацица ду.

Хьайбай боахаме доаркаш, скотникаш болаш къахьегаш дукха кагий нах мехкарийн ба. Геттара дика хьокхачаш доахаш балхаш ду къонача коммуниста Дакашева Маймунта култгалдеча комсомольско - бигирхой коллективо. Иттлагiча пятилеткa планаши декхараши дикь шера кхоачашдир цул коллективо. Из толам баьккхача бригадерча беррига мехкараша Ленински юбилейни грамоташ елар, хIаьта бригадира Дакашева Маймунта Къахьегама Сийлен III степена ордеи.

Хьайбаш леладераш дика силаIа йиш йолаш ба цIечa уголоке. Цига я телевизор, радиоприемник, шашкаш, шахматаш, газеташ, журналаш, музыкальни инструмент.

Кхьт-кхьта вай республике а кхьичаха а хоача моттигашка вIашагIа я кхийте сакъерди а ух хьайбаш леладераш. Ниттта балан хьалаш дика вIаштIехьдахарах къахьегами овсарле лакха йолаш балхши ду доаркаша, скотникаша, кхычар.

1980—1981 шерашка Iш замалахьа хьайбай продукташ дукхагIа яхара, кийчьара, хьайбаш толаме Iингара дахара лелалыча Ерригсоюзни социалистически яхье котьалнаррг а лаьрхIа дIадахача шера КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела Це байракх кхо эзар сом премии сийлай тха колхоза. Цу доахача совгIато деккарийла бу колхоза хьайбаш леладераш кхы а дикагIа къахьега, паччахьалкхенга шурен, дулхи тхан дохкара планаш тIехкхоачашъе.

Цу декхарех колхоза хьайбаш леладераш дика лоархIабу. Хапал хьалха кхоачашъяй цхьайттлагIча пятилетка хьалхарча шера паччахьалкхенга дулх, шура, тха дохкара планаш, дика къахьегаш дIайолабенниаб кердача шера я.

Шоаш юкъе социалистически яхь а йоаржаль кхахьег ферма коллективаш. Даьхача хьокхамех кхоачам а хиниа Iо дага бац. Къаьстта хьинар айдени балхаш ду къонача доаркаши Барсева Хедикова, Ахмадова Матусе, Ахмитханова Асмае, скотникаша Тумхаджиев Дадас, Гацуева Айманс, ма Iуши Каимов Сирс, Мухмадов Хьасана.

ДIадахача шера Шелковской района къахьегамхоша дIайолаль патриотически инициатива къобалъь хьал а льаца, Нохч ГIалгIайчен автономе 60 шу кхачийн гIалгIайн шоай лоIамагIа Россени юкъебаха 200 шу дизара лезача цIейна кхы а дикагIчa хьокхамашца шокъабахара шоай торояши низаши оарцагIдахьа къахьегаш ба колхоза хьайбаш леладераш.

Ш. МАМУЕВ,
Веденски района Орджоникидзе цIерагIча колхоза партнома секретарь.

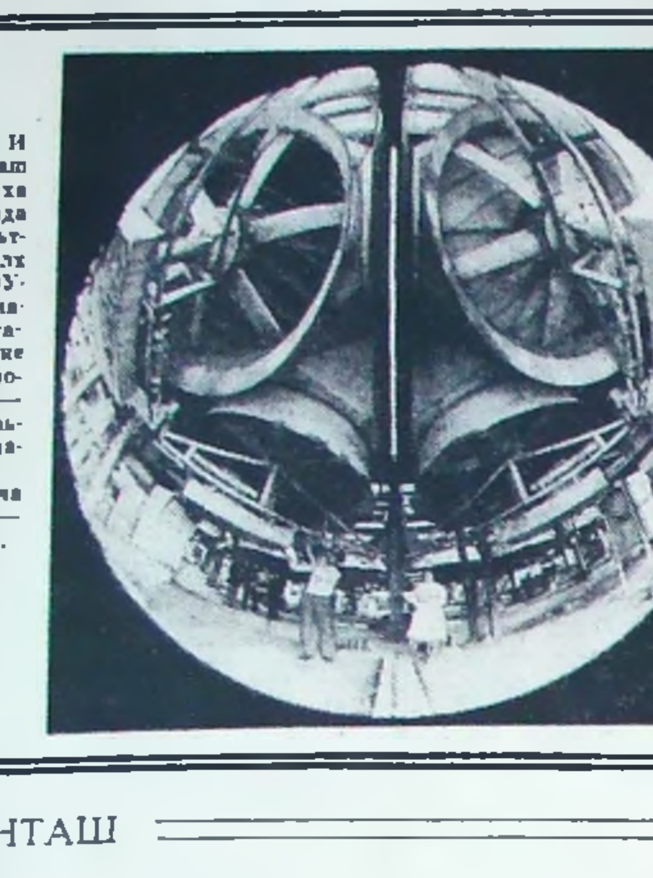

АЗЕРБАЙДЖАНСКИ ССР Итташ эзараш тоннаш бензин арахийцад дукха хьоацаш КПСС XXII съезда цIерагIча Бакински межадьтта чакхдоахача заводе болх бе йолаеннача «ЭЛОУ-АВТ» яхача кердача автоматизированни установка. Установка хьалъяьй республике къаьнагIа дарех долча промышленноста даькъана — межадьтта чакхдахара даькъана реконструкци яра планагIа.

СУРТА ТIА: кердача комплекса участкаех цаI — феца болх бу охладителаш.

О. ЛИТВИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

Хьувкъама юкъени ю керттера фактор я баьцоргIо азот чулацара боарам. Цу гIулакха кхей культурех цхьа къаьстта дика хIама доалл клубеньковн бактерешна цхьана атмосферера азот чулуцар. Шоай овланга диллача естественни лаьттанца хулаш йола организмаш я клубеньковн бактереш. Цар гIо ду баьцовгIашта атмосфери азот чулувца.

Iилма-юрта боахама

Хьувкъам лакхбара керда молха

Вай мехка отта а яь производствана юкъейнхьай кхей культурай хьувкъам дукхьа лакхбе йиш хулийташ йола гамма-ризоторфин оалаш йола препарат кийчъяра прогрессивни технологи. Из препарат хьасш микроорганизмашта йолча питательни гонахьен хьесапе пайда ийцаб торфах. Амма клубеньковн бактереш ерригаш яи торфа чурча кхыча микроорганизмашца цхьана хийцца дегIаухалургIолаш, цудухьа цунна стерилизаци е еза.

Белорусски Iилманхоша могалый стерилизаце оригинальни радиационни спо-соб. Из кхераме яц, хIаьта стерилизаце продукт шиш упаковка чу а йоаллаш хьалхь конвейере, из де хала доацаш а да, хIаьта лоаттаара ха йIаьхъю. Торфа радиационни стерилизаци яра хьалхара опыташ льар Белорусски Iилмай академе ядерни энергетика Института дукха камераш йолча универсальни гамма-установка тIа. Облучени кхаь камере ю — «екъача» юшие чуи «тIаьдача» цхьаиие чуи, уж кхоккхе а ионизирующи излуче и с й цхьан ниа болча источнико лелаю.

Радиационни стерилизаце процесс чоалхаие яц. Продукт дIачупоаш гамма-установка камера чу, цига облучени ю. Массеха опыт йича гучадала гамма-излучене оптимальни боарам мел хила беза.

Гамма-ризоторфинаца ячча тьоахарча эксперименташа, хьахьекхар цун эффективность лакха хилар. Препаратах пайда ийбаро лакхбир хьувкъам, масала, люцерна бар хIара гектаре гIара 10—18 процентага кхоачабеш. Кхеи культурни йийнача гектараи дIадахача хIара само юкъера лаьрхIача цу пайда 30 — 50 сом ба, соя йийнача — 130 сом. Пайдана йола микроорганизмаш кхьарча диллача гамма-ризоторфин ше санна американи, французски, японски препарата [illegible].

[illegible]

Марина САВРАСОВА (АПН).

ЮРТА ГОРИЗОНТАШ

БАМа уллув гIолла яда бешамаш

Специалисташа даьча лоархIамех. Байкала-Амурски магистрала зоне (3200 километр) кастта цхьа миллионн ах миллиони гаргга саг хургва вахаш. Кхыча продукташца цхьана шер-шера парна эшаргья миллиона кхоалагIа дакъа гаргга коартолашн баьцадаараш.

Мичара дахьаргда уж? Мехка кхыча районашкара хьахухьаргда уж? Из эггара аттагIдар да, амма мах эггара дукхагIа гIорба. Поккийча транспортни расходаша дIадехаргда кхы иикъ лохилга.

БАЬЦАДААРАШ ЦIАККХА А ЦА ДИЙНАЧА

Ерригсоюзни юртбоахама академе (ВАСХНИЛ) Сибирски отделене Iилманхоша магистрала бIоаххала цунна улувра зона техкача вывод яьи, укхала индустриальни хIинзен тIа шоай таппара йола огородаш хьае йиш я аьнна. Хьалха дерхIаш хиннача таппара, баьцадараш кхедара [illegible] доацаш а хиннадац укхазара лаьтта. Шаккха а да яшаш гIор йоалла моттигаш юкъ-юкъе мара яц укхаза. ДIадийнар хулаш йолча долкача хиийс атагIенашка, лоамашта кельерча «оазисашка» кхыча моттигашца нийсвича хIаькагIа я микроклимат Iилманхоша вIашагIъекхай цу таьпарча моттигашца итташ йола опорни пункташ. Цига практически кхаъм беш латт БАМа горадашта иттаь лаьрхIа йолча баьцадараш кхедара технологи. [illegible]

Цу тайпарча пунктех цаI, [illegible]

маш цен биологически гербициднии къовсам лоаттабара методаш.

БАМа ерригa зона йийкъа я бархI территориально-производственни комплексана. Царех хIаране чулоац промышленни узели совхозии а гIонна долча боахамий а сети. Уж вIашагIъехкаш терхалъю мехка цхьайолча къулбасседенгахьарча районий опыт, масала, заполярни Норильска горно-металлургически комбината яр.

Цига я «Норильский» яха совхоз. Цун я хIара шера эзар тонн баьцавдараш телаш йола 25 эзар квадратни метр майда а йолаш йола тепличии комбинат. Цунна уллув улл 6,5 эзар хьакхен эзар совгIа етти кхоьба ферма, шера 20 млн фуъ луш йола овлхазарий фабрика. Комплекс хьалъярга дIадодар объекташ хьалъяра эша техникен хиланза ирсйоаца оборудовании цунна яла езаш волча горно-металлургически комбината шинна дIаIаниад. Теплицана йоахал промышленни предприятеша лу. Цу тайпара боахам лелабаро IаламъIо экономически метел, социальни а эффект. Гонна долча боахамашка бола корабааб балхаш тIа бирий дезалашта, горно-металлургически комбината тайпара керттерча производстве чуэза хала долча пха иаха.

Юртбоахама производства керда объекташ кхиа хIана укх кхьелте магистрала зоне Iилманхоша лаьрхIа БАМа баьцадараш леладара иттаь системе терна в еш. Тахан [illegible]

ТРАССА КХАЧАН ЦЕХАШ

[illegible]

раш кхедарга дIадодачуни транспортни расходийи боарам. Цар юкъара цифра кIезигагIа хила еза (е кхы ца хуле а тIех хила йиш яц) БАМа огородашкарча продукташка дIадодачул.

Iилманхоша теркам тIаухийт дIадахар цу тайпара вIаши нийсдеш хилча текущи затраташ нийсъяь ца Iеш капитальни вложенеш а вIаши нийсъе езаш хилара. Тыловн балаш хьаьрга цкъала дукха хIама ма додий. Кхыдараш а санна дола масал — Баргузински бер чу юртбоахама продуктай производство алсамъяккхар Байкал кхача озера районе из эггара вIаьхагIа йола моттиг, магистралн ерригa а шн бIаь километр мара гаьна яц. Баьцадараш леладара дерригa лаьрхIача аьттув болаш да шигара хьалаш. Амма ахкан юкъ догIаш кIезига делхаш хул укхаза, хIаьта лаьттана йоньал Iаткъ. Юкъ-юкъе хьал чоалхане дерзаду дечий михол инха дрозеи. Ахка деккъаденначул тIехьагIа, гIулакх геттара хувца а ийй, доIаш сов дукха делхарагIа Баргузин лха дода хий а чудах дIадетталу хиш а Iаьрдо дари топахьарча ерригача моттигашка хий а отталл, ю лаьттанцарча балхашта. Бер чу техниме йола тылевой бала кхаьра, укхаза дукхха а тайп-таппара а мелиоративни балхаш де деза.

Перспективе хий декна лаьттан диазза [illegible]

Александр БИРЮКОВ (АПН).

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

СРВ. Хануранг яхача провинце Хануранг яхача додача хино тIегIолла керда тIий тиллад (сурта тIа). Цун дIоахал 223 метр, шорал 11 метр. Город Хошимини Миньхай яха провинци вIашагIхоттаргья ю.

ВИА—ТАСС сурт.

ВАЙ ДОТТАГIИЙ ОПЫТ

МИШТА КХОДЕРГДА МИЛЛИОН КРОН

«ШийттагIа» шу да Чехословаке «Довгорахи энергехи хьаькъале пайда эцара тIехьа» яхача деиагIа ерригача паччахьалкхен конкурс чакхйоаха. Цо теша а веш дIагойт, халкъа боахама миллион крон мишта кходергда. ТIеххьарча конкурсе дакъа лоацаш хиннав эзар совгIа рационализатори, изобретатели, социалистически къахьегама бригадайи номлекойи рационализаторски бригадайи членаш. Цар бенабар жюри хьажийта 170 болх. ДуккагIча дакъе керда технологи, традиционни йоацача источникий энергех пайда эцаpeн доагор кходареи даькъера предложенеш яр уж. Царех ала йиш я доагорахи энергехи пайда ийбара хьакъехьара паччахьалкхен целевой программа кхоачашъяра юкъе лоаца лоархIаме дакъа да аьнна.

Эггара лакхагIа мах бир жюре инженера Ян Руснака кулгал'а деш Малхбоалеловацки металлургически комбината коллективо оттаьча болатах юхеюсача хIамаех дукхагIа пайда а эцаш болат арахецара технологех. Из технологи юкъейоалаяро йиш хилийтар шера йиъ миллион крон совгIа мах бола шийтта эзар тонн совгIа дола условни доагор кходе. Братиславерча «Словафт» яхача къаман предприятерча инженера Микулаш Юшкача коллектива вIаштIехьдьинад этилен арахецарга дIайода энерги кIезигъе. Из бахьан долаш шера кходаь условни доагор башка совгIа эшашагIа доацаш 18 эзар тонн да.

1980 шера конкурсе яхкийта хиина предложенеш производствана юкъеяхьаро йиш хилийтай дуккьал 1981 шера 315 эзар тонн гаргга условни доагор кходе, цун мах 118 миллион крон.

КХЫЧАРНА ТАРА ЙОАЦА «ОАХКАЛ ЙОАЛЛА МОТТИГ»

ГДР Бранденбург яхача города гаьна йоацача моттиге яха йолаьй кхычарна тара йоаца «оахкал доалла моттиг». Ювцар я цунна юххерча болат лоаладеча заводо дIакхийса хIамаш яда кхалан. Ткъаь итт шу совгIача хана хьахиннаб километр бIаьхен ялх метр лакхен бола из лоам. Башха совгIа-эшашагIа хургдоацаш 15—17 процент да цу лоамацара тиша аьшин концентрати, цунах йоалл иштта магнезити кхыйола бийдали.

Промышленносто дIакхийсача хIамаех хIанз пайда ийдоладалар дуккьал юкъхьацара бийдал маьха ээълар бахьан долаш хиина хIама дац, из ду шозлагIча бийдалах продукци хьаеш хилча энерги кIезигагIа йодаш хиларах а производствени расходаш кIезигъеш хиларах а. Бранденбурга юххерча хьалха кхалаж хиннача моттигера шер-шера кхоачаргья промышлении предприятешка, хьалхарча аргIанна моттигерча болат лоаладеча заводага, 170 эзар тонн тайп-тайпара бийдал.

ГДР халкъа боахамо дIайоххийтача промышленни бийдалах 10 процент яр тайп-тайпара йолча отходех пайда эцара чотах IалашъIо. Амма из тоъал лакха цифра, амма специалисташта хетачох, дукхагIа хила йиш я шозлагIа пайда ийбу бийдал. Германе Социалистически едини партe 8 съезда решенегIа 1985 шу тIакхоачаш эшача лоархIамеча бийдала материалий 12 процентага кхоачаш дола дакъа 20—30 миллион тонн йолча шозлагIча бийдалах пайда а эцаш Iалашде деза. Духхьал чакхдьыначa шера кхольй промышленностах юхеюсарех пайда эцара чотах пхи миллиард марка мах бола юкхьанцара бийдал.

БИОГАЗАХ ЯЬККХА ЭЛЕКТРОЭНЕРГИ

Югославе шерра йовзаш йолча «Охридска электромонтажа» яхача машинаш еча предприяте оттаьй биогазови станцей ялх проект. Царех хьалхаръяр хьаьъергья Штипе «Красная звезда» яхача агропромышленни комбинате. Электроэнерги хьаьра цу станце пайда ийбергба хьайбай отходех йоанкхача дарегIна метанах. Югославски специалисташа лаьрхIад итт эзар хьакхех латтача ферма отходашца болх беш йолча цу тайпарча духхьал цхьан станце йиш хулийтаргья шера 5,5 эзар тонн мазут кходе. Гаргарча хана биогазах — энерге кердача традиционни йоацача источниках — шерра пайда ийбергба республика халкъа боахаме.

IАЛАМ ЛОРАДАРГА — МИЛЛИАРДАШ

Ахкан ботташка Балатон яхача Централни Европе эггара боккхагIа болча тезача хин озера йистошка салоIаш хул шер-шера миллион гаргга саг. Озера уллув да дарбан хиш, Iалама заповедникаш, хIаьта из ше а ба уникальни хIама лоархIаш. Цудухьа ВНР халкъа боахам дегIаахара яхлагIча пхе шера плана кIа къаьстта теркам тIабахийтаб Балатона цIена хий, цун флорен фаунен лоаяра. Цу гIулакха хьожадаьд пхи миллиард совгIа форинт. 1985 шу тIакхоачаш Шиофоке, Залаэгерцеге хьалъергья хIара денна Iалама шоаткъе итт эзар кубометр хий юхатергдола низ бола массеха станци. ЛаьрхIа да иштта Балатона чудодача Зала яхача додача хи чура хий естественни цIендергдола хий лоаттаду моттиг хьае а.

Балатон лорабар Iалам лорадара Венгре деча доккхийча балхин духхьал цхьа дакъа мара дац. Къамий паркийн заповедни зонайн ерригa майда 490 эзар гектар я хIанз, хIаьта 300 эзар гектара тIара заповедникаш тIеххьарча пхе шера хьаь а н

(АПН).

ДЕГIАДОАГIА ШИН МЕХКА ЮКЪЕРА ГIУЛАКХАШ

[illegible]

ТАСС фотохроника.

Могашалга додар кходеш

Пхи са барга — Пентагона пуйоагIача массе тайпарча службашта отделаштеи юкъе я кхычарга хьежача йоаккха йоаца медицински департамент. Цун дукха йоацача штата хIана вIаала ца хиннача тайпара йIайха я. Тамаш я яц — цунна тIа ма латтий США гарзаоаирча низай «резерви больничии фонд» хьаяра йоаккха плаш кхоачашьяр. Цу тайпара фонд Пентагонерга стратегашта ма хеттара, теттара чIоагIа эшаргья «ограниченни ядерни тIема» хьалашка. Цу тайпарча тIема хьинаре кийчо еш ба, американски администрацe лидераша ма яххара. Потомака берда йистошна, ВIашагIкхийттача Штатий городий 50 гаргарча бIаьш медицински учреждениша хIанзале а яхьийтай дестарийта йола распоряжени — 50 эзар гаргга американски салте чуэца тоъал болаш больничии моттигаш кийчъе.

Пентагона медицински департамент а тIема ведомство а ахча ца тоъар кхера езаш яц. Администраце на маьрша дIахец бIаьш миллиардаш доллараш тIема кийчонна, хIаьтта миллионаш американцашта чIоагIа эшаш йола социальни программаш мIеэнгъю, цу юкъе могашал лоаяра программаш а. Пентагона «больничия фонд» хьаяра 1983 финансови шера могашала программаш кхоачашъе дIахийца ахча 8,3 миллиарда кIезигдергдола хоамаш цьаатарра арадаьлар. ХIаьта, карарча финансови шера могашал лоаяра дIахийна ахча кIезигдаьд 3 миллиард доллара.

IаьдалашIа бехк ца хеташ мугIарерча американций хьашташта сагота доацаш хилар боарам боацаш да. Укх деношка ухахцIеноки социальни службайн министерства соцам бир «медицински обслуживани тоъаш йоацача районашта» ассигнованеш кхоалагIча дакъа кIезигъе. Цу категорена юкъейоагIа къе нахи къаьбенараша дукхагIа бахаш, бераш дукхагIа довш йола, лорай процент кIезига йола городской кварталаш. Нью - Йорке уж я шоай къелем антисанитарнен бала баьнан долаш цIи хеза Гарлемн Къулбехьара Бронксен яха негритянски геттош. Балтиморе — кагийча къамий виналаш баха моттиг — Роксберри район. Маьхи Латински Америкерча иммигранташта юкъера къе нах баха кварталаш.

Цу а кхыча а районашка дIакъоаларгья бIаьнел совгIа дарбан учреждениеш. Укх я «Вашингтон пост» яхача газето ма аллара, «миллионаш болча бахача каха кхы уж мара йоаца дарба ду моттигаш. «Цкъа мукъагIа Гарлеме Къулбехьарча Бронксе а Роксберре хиннар — равьа боацаш йоаь укхаэцIенаи Къамая ассоциаце централ винал волча. Дан Хокинса — ший бIарсаща го йиш йолаш ва мел воча хьале я цу моттигашка дарба ду системa. ХIана мича баха безаш ба сагa баха мац? Из хеттар, хьагучох, жоп доацаш дисъ четаш да.

[illegible]

А. ЗЫТЫЙ
корр. ТАСС

БЕЛОРУССКИ ССР. Интегральни схемашца болх бу тайп-тайпара бесаш дола унифицированни телевизор хьаеш латт «Горизонт» яхача Минскера производственни объединение. Цу тайпара аппарат арахецаро тоаро хулийтаргья дукха технически проблемаш къоастае. Дикка дукха бийдал кхое. Металлически оатхалашта меттел схемаш латтача хІара кердача телевизора тоаро хулийтаргья 6 килограмм Іаьржа металл, 2,0 килограмм бесаш дола метал, 4 килограмм электротехнически болат кхойе. Унифицированни телевизоро шоза кІезигагІа йоагІергья электроэнерги. Телевизораш дукха арахеца йолаергья 1982 шера.

СУРТА ТІА: лаборант Карпусенко Галина йоал «Горизонт-Ц-255» яха унифицированни керда телевизор хьахьокхаш.

А. ГОЛОЧКО сурт. ТАСС фотохроника.

Кхетам балари образовании

КНИЖКАЦАРА БЕЗАМ— БЕРА ХАНА ДЕНЗ

Пхь миллиара гергга книжкай фонд а йолаш йолча пачхьалкхехь общественни библиотекай Іалашмате йоккха сеть я вай мехка. 200 миллион книжка да лаьрхІина берий библиотекашна. Мишта гІо ду берий библиотекаша кхуаш йоагІа тІехье дика книжкаш деша Іомаяра? Цу хьаьхьтьа къамьел ду аз Москверча цхьан къьаьнагІа йолча Ломоносова цІергІча библиотека заведующега Пивоварова Нинайца.

— «Бера кІезига деш» яхача проблема овлаш. — йоах цо. — Каст-каста цуп дахьан наьнахи, цар книжка парча уйлах доахк. Цхьалолча дас, оалаш долча тайпара, бера Іодиллац детектив, хІьта берата оал Іа классически книжка деша. Цуиноам дага а дац. Шенхаштара литература деша бер лергІа, гІана тІехьа гІа боаккхаш кийчде дезаш хилар. Эттара хьалхэ шийгара гайтача масалца кийчде дезаш хул из.

Фу хул юкхера а? Нагахьа санна ард вай, бера музыка езаш хилар гучадаьлча, цунна пианино с чІондарг ац, музыка Іомайта дІалу. Нагахьа санна цо сурташ дика дехне — изошколе с кружоке вохийт. Литературацарча цуя безама. хІанад а хац, кІезигагІа ю уйла, хеташ да, нагахьа санна бера деша хой, книжкацара безам ма ше хьакургба аьнна. Ишта хетташ хилар Іалахьате доккха гІалат да. Дика книжка довза а деша а Іомаде деза бер хІьата уьхаза а кхоачам бац дукхагІа деша могадарах.

ШегІара хьал, кхиІначар шаш фу деш, мишта деш, каст-каста укий библиотеке, рита аза Іомадой-теш бераш — уж хІамаш да бер дика книжка довза а деша а доккхар.

— **ТІаккха, хила тарлуш хІама дециЙ. [illegible] дика книжкаш кхо хетар — уж тІа-тІа кІезигтлуш ма латтий, укхараш рекордни йолла ма а?**

— Гете аьнна гулдаьча книжкай майан шераш дахьча цар наха луча процентех латт. Уж процентош банке кхухьараш дац, наьха дешашна, уйлашка кхухьараш да.

Книжка дешарагІа дохац — цунах лергтІа йуле тоха да харагІа дох.

— **Щенош къьаьна доллаше а сапаргІата, хоза я шун цига. Хетаргахьа, цу тІара дІаболабу оаш болх а. Бераш раьза а долаш ух мотт сона библиотеке?**

— Бакъда. Книжка доллара цІей хила деза къаьстта дІамигача бера. Оаха йоазийт цунна книжкай фонд, Іомаду систематически каталогаш пайда яйбе, дуьи авторех, юкцаш йола событеш хиначо хамах ишта дІахо а. Библиотека книжка кхом беш деладе Іомаду бераш, книжках листаш хьаяха, цар тІа сурташ дехка йиш йоацилга хойт.

Бер книжка дийша дальча, хоатт оаха цуига фу хет хьона Іайха дийшачох аьле. Цигга гучадоал тхона ше дийшача книжка чулоацам цо мел кІоарга кхетабаьб.

— **Тхьо шу ма дий хьо библиотеке болх беш йоля. Хушалой-теш вай эІамига книжкаш дешар.**

— ХІамах дикагІа кхеташ па из хІана. КІезига моттигаш яц яхи шу мара ца дахьнача берашта а книжка шахьрра Іодеша ховш.

— **Бераша хеттача книжкай апализ йой-теш библиотеко?**

— Мишта яц. Дукха хайоацаш, масала, итт — цхьайтта шу даьнача берашта юкъе анкетш хаттараш дир оаха. Гучадаьлар уж эрсий советски классикаца чІоагІа безам болаш хилар. Бакъда, дукхагІа цар безам латтар проза я. Амма поэзи йоазара даькъера проблемаш тоаю фаьлгашпара цар безам боаккха хиларо.

Теркам тІаоаш хІама да, хІашарча ханара бераш дІадьача шерашка хиначча шоан ханарча берашна хьежача массехк лагІа лаккхагІа латташ хилар: пхелагІча классашка дешаш долча берий формулярашш тІа бархІлагІча а иттлагІча а классашка дешараша лаьрхІа уттаяьча спискаш тІара книжкаш хилар. Цудухьа оаха лерхІ, школашка а классал арахьа а деша дезарий программаш уттаераша уж шеръяра а хаина доккхагІа дарашта лаьрхІа уттаяра а деша уІла е еза аьнна.

— **МалагІа дика оамалаш йоахкаш хила веза, хьона хетачох, берий библиотекарь?**

— Из хила веза, шеко а йоацаш, берай дукха дезаш а литература, къаьстто а берий дар, доваш а. Кхетаеш хила веза школьни проблемаш, хІаьта ишта хила веза из эрудици, педагогически такт, детски психологи йовзар санна дола гІулакхаш доахкаш. Тха библиотеке, дагадоаргагІа аьлча, беррига балхахой лаккхера образовании бераша бочча балхи опыти болаш ба. **Беседа яьр Костылева Мария.**

(«Московские новости», АПН).

Чакхдаьнача шера тбилисски студентка 20 шу даьннача Чибурданидзе Майяс шин мехкахочунца Александрия Нанайца хиннача халача матче ловзаш шоалагІа дунен чемпионка цІи лыьцкхай.

Хала ловзар чакхдьиначул тІехьагІа кІезига са а леІа медицински институте юха а ший эшилтеш дІайолаьй Майяс. Цхьабакъда, шахматаш йиш ялийтаи цо. ХІана тургІйолаш я дунен чемпионата аргІанара цикл. Чибурданидзе шеко йоанаш я шин соперница советски шахматистка хургхиларах а, хІаьта из хилар тарло юха а цуи мехкахо.

Керда шу хьатІакхоачаш дунен чемпионкас жоп делар массехк хаттара.

— Бе-башха йиш маІача наьхен кхалнаьхен шахматашта юкъе?

— Шахматаш маІача наьхен кхалнаьхен я яхаш оазылга харцхьа да. Дунен пхелла чемпионка хиначча Гаприндашвили Нонас гроссмейстера цІи яьккхар маІача наьха турнире, хІаьта цул хьалхагІа хиначча цІи хезача Менчик Верас а из бакъдир. Со тешаш я маІача наьхен кхалнаьхен шахматашта юкъера доазув дІаладьина ха хьаьнкхоачарг хиларах. Со се хоза а хеташ ловзаш я маІача наьха турниршка.

— Шахматашка диллача хьа кумир мала ва?

— Дунен чемпион Карпов Анатолий.

— Мишта хила веза идеальни шахматист?

— Из хила веза Карпова техника, Алехина тактика, Капабланка эндшпиль дІашийтарае ховш.

— Шахматашкара дІаикхача хьы малагІа хІама да хьа безам тІабодаш?

— Литература, кино, музыка, театр, чІоаггІа теркам тІабахнита хьожаш я со вай футболистий ловзарашка.

СУРТА ТІА. Чибурданидзе Майя — каст-каста хул ше дешаш хиннача Тбилисера № 1 йолча школе.

ТАСС фотохроника.

ВЬЕТНАМА ОРДЕНА КАВАЛЕР

Грузински инженера Гвенетадзе Левана ениий Социалистически Вьетнами Къахьегама хьалхарча степена орден «ДоттагІаль» яха медали. Уж совгІаташ шоай истори долаш да. Тбилисски зональни Іилма — тохкама мах чуІечеи общественни гІишлой экспериментальни проектировани пра института инженер - конструктор — Гвенетадзе мко шу гаргга ха я «Ханойпроект» яхача институте болх беш вола.

Гвенетадзе Левана сурташ хьокх сога.

— Уихаза, — йоах цо, — хьона гу Хоабине ГЭС хьальси болча болхлошта сІи йола нах баха район. Архитекторашта дьалхашка латтар чоалхане дехкар — боса оагІона хьалъергйолча поседка просит йоалар. Т[illegible] долаш дар вьетнамски [illegible] та специфически [illegible] къаман гІишлой [illegible] традицеш. Из [illegible] вай архитекторашта, инженерашаконструкторашта кхочаиндир. Грузински проект тІайдьи вьетнамски оагІона «ТІехдина» аьнна мах а баь.

Ишта дикъа аьнца Гвенетадзе Вьетнаме деча то[illegible] оттаеш [illegible] доаеи гидротехнически [illegible] [illegible] Там-Дао [illegible] Ханое [illegible] Дворец хьалъяра [illegible]

Тамара КУСАНАШВИЛИ, АПН корреспондент.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ХАЛКЪА РУЗКЪАНА ТІА МА КХУВДА

СССР экономически системе лард я пачхьалкхени (дерригача халкъа) колхозно-кооперативни доалахьен непара производства средствашта оттаь социалистически доалахье, аьнна яздаьд СССР Конституце тІа. Ишта цу тІа белгалдаьккхад віаьхий хилар дукха е къьга алкха шийна йолча гІойлен дукха социалистически доалахьенах пайда эца йиш яц, аьнна.

Халахете я, социалистически доалахьена тІаьхувдаш бола нах хІаца а болаш ба. Моральни зе даь а ца Іеп, цу гІулакхо халкъа боахамах цхьатарра массане а пайда эцилга телхаду. Цул совгІа, общества чотах ваха гІертача сато болх бе тигац, хІаьта из белга вай конституце хІара сагагара дІадехаш дола декхар а да.

Керда хьункъам чуцача хана хІара фииг лорабеш къахьег лаьтта леладераша. Халахет цу хана ялат лора ца деш, [illegible] доадеш хила. Нах хьинаре къахьегаш боахкача хана деча къоалех къаьстта кхераме дулам лар. хІа деза. Цо халкъа боахама лард йохаю. Цу тайпара дола зуламаш деш моттигаш хул ялат дІаувзача хана е из дІаоттадаь латтача.

Ишта, М. А. Элихаджиева 1081 шера 6 июне ше лелаеча «КамАЗ» яхача машинаца 880 килограмм кІа лочкъадаьд. Из цо даьд Грозненски района «60 лет Октября» яхача совхоза кхашкара хьатта кердача хьункъама ялат а ийца ше дІаводаш. Из къоал де віаштІехьдаргдацар весовщик деррига кІа машина тІара Іодаьккхадий хьежавалаpe. Паьта чотах ваха безам хинначоа, лаца а лаьца, суд лий.

«Сельхозхимия» яхача Назрановски районни объединение «40 лет Октября» совхозе командировке вахийтавар шофер Бабаев.

Совхоза кхоалагІча отделене кхай тІа болх беча комбайнерагара кул а ялаь, хьатта дІадахьа аьнна 1970 килограмм генараш хьайицар цо. Цхьабакъда, цо уж хьитта а ца хьож, Балай-Юрта ший цІагІа дихьар. Унхаза милицо болхлоша лаца а лаьца, уголовни бехктокхаме доза лулам хи.

Шоферош Ш. М. Индербиеви С. М. Тахаеви хьалхе дийца а дийца. Шалински района «Джалка» совхоза хьатта тІара центральни складе дІадахьа аьнна шоаш хьайица 11510 килограмм кІа дохкад Шамла лахача Х. Гакаева 1000 сомах. Х. Гакаева лочкъадаь ялат ше эца раьза хиларах хьалхе я хоам баь цоттаб. КІа лочкъадаш дехкачарна я из царгара ийцачарна а чубахка судамаш лий.

«Щелковский» совхоза «Чан атаге» яхача моттигера керда хьункъам чуцаш боахкаш комбайна чура 1010 килограмм кІа лочкъадаьд Панюшкиней Борисенкосей. Из бахьан долаш цу шиннена а чувалла шиннша шу суд лий.

Ишта къоал дарах суда хьалхашка эттаб катий нах С. А. Астамирови С. А. Газикови. Хьалхара вар ВЛКСМ член ва, шоллагІвар лаьрхІа къера образовании йолаш ва. Астамиров кулгалдеш хиннав Ачхой-Мартановски района «Орджоникидзевский» совхоза соми баьцадаарашн леладеча № 8 йолча бригадана. Газиков хиннав СОАССР Даркохски соковн завода приемни пункта заведующи. Хьалхе дийца а дийца, цу шиннe а совхозера 1920 килограмм Іажаш лочкъабаьб. Уж шаккхе а уголовни бехктокхаме эзаш.

Лакхе белгалдаьха зуламаш де віаштІехьдаргдацар халкъа рузкъа лораделга тІадиллачар шоаш де доагІар даьдаларе. Шоай декхараш уж дукха сагота ца хиннилга хьахьокх цу гІулакхо. Цул совгІа, къоалаш даь нах болх беш хиначча боахамашка кхетама болх эзала беш хилар а из тоабанза баргІоацилга а хьахьокхаш дола тешал а да из.

Л. РУСАК, Нохч-ГІалгІай прокуратура отдела прокурор.

Оаха яздаьчун лерагІа

Дахача шера 27 октябре тха газета тІа аралыиаяр «Урожай» яхача ДСО республикански Совета председатела, НГІАССР культура заслуженни болхлочун Л. Альтемирова «Наха юкъе яржаргья физкультура» яха статья.

Цунах лаьца редакцега жоп дайтад Наьсарен района спорткомитета председатела Дахильгов Бориса. Цу тІа цо язду: «Сердало» газета тІа араьннача «Наха юкъе яржаргья физкультура» яхача статьи тІа буншаш болча «Совхоз-техникума» спортивно-массови балхах лаьца Наьсарен района спорткомитето хоам бу «Физически культура болх техникуме тоабара лакхара физкультурни дешар чакхдаьккха йола хьехархо хьанийца. Спорта тайп-тайпарча секцей болх тоабаьб «Совхоз - техникума» віашагІтехача командаша дакъа лоац района а республика а спорта мероприятешка.

ХІанзарчоа спорта социалисташ квартираща Іалашбе торо яц тха. ТІехь-тІа йоагІача хана из [illegible] віаштІехьдаьккха хьожаргда тхо».

ТЕЛЕВИДЕНИ

5 ЯНВАРЬ I ПРОГРАММА

9.00 — «Ха». 9.45 — Г. Полонский «Репетитора». М. Горьки цІерагІча СССР Пачхьалкхени Московски художественни академически театра фильм-спектакль. 12.10 — «Лай ладиннагІий аьзараш». Фильм-концерт. 12.30 — «Кердадараш». 15.50 — «Йоаара хьисап — советски». Документальни фильмай программа. 16.15 — «Горизонт». 17.15 — РСФСР халкъа артиста композитора Г. Янина произведенешпара концерт. 17.30 — «Павел чакъелгіор». Бепашта кхалаьча телевизионни дукхасерийни художественни фильма премьера (ЧССР). Хьалхара сери. 19.15 — «Подвиг». [illegible] 19.45 — «Тахан дунен тІа». 20.00 — «Эрси [illegible]» [illegible] 22.00 — «Ха». 22.35 — «Эрси [illegible]» [illegible] 23.10 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Іуйранара гимнастика. 8.20 — «Дешита школа». Телевизионни документальни фильм. 9.10 — «Дешьарча берза тІара пристани». 10.10 — С. Прокофьев. «Золушка». 11.10 — Кердача мультфильмий программа. 11.35 — ПТУ — фу хьа, мишта хьа? Город Вологде текстильщикий [illegible] 12.20 — «Безаме ведахьажарпа». Фильм-концерт. 13.05 — «Про Красную Шапочку». Телевизионни документальни фильм. 14.15 — Узбекски телевидени эстрадни симфонически оркестрон солистаьца душ дола концерт. 14.50 — «Нах болам, майра, [illegible] бараш». [illegible] «Шостаковича операй театр». 16.50 — «Кердадараш». [illegible] 18.25 — Киножурнал. 18.35 — «Нохч-ГІалгІайче [illegible]». 19.35 — [illegible] 19.50 — «ХьалгІаттар». Художественни фильм. ШоллагІа сери. 20.45 — «Бинса [illegible]». 21.00 — Іилман-популярни фильмай программа. 21.25 — Африка. 1981-гІа шу. 22.00 — «Ха». 22.35 — «Дагалоацам». Телевизионни дукхасерийни художественни фильм. Хьалхара сери.

6 ЯНВАРЬ I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха». 8.45 — «Со Давид». [illegible] 10.15 — Фильм-йоьхьа. [illegible] 11.25 — «Кинопанорамера клуба». 12.30 — «Кердадараш». 13.25 — «Кегирхалла». 13.50 — [illegible] 16.30 — [illegible] 17.00 — «Сталбичьь». [illegible] 17.30 — «Хьа дикиноца библиотека». 18.15 — «Павел чакъелгіор». [illegible] 19.15 — «Ахвеледиани». [illegible] 19.45 — «Тахан дунен тІа». 19.55 — Экономика. [illegible] 20.15 — Д. Гершвин. Оркестрона [illegible] 20.30 — СССР 60 шу [illegible] «Кхойтта». [illegible] 22.00 — «Ха». 22.35 — «Кинопанорама» дукхагІа [illegible] 23.15 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Іуйранара гимнастика. 8.20 — «Зарядьера шу». Телевизионни документальни фильм. 8.40 — «Дагалоацам». Телевизионни художественни фильм. 1-ра сери. 10.45 — Цирка искусство. 11.15 — Р. Л. Стивенсон. [illegible] 12.15 — «Айсолек» [illegible] хореографически ансамбля концерт. 12.40 — «Звездочет». Телевизионни журнал. 13.25 — «Шира эрсий романсаш». ІІахьа СССР халкъа артистка Н. Амбразайтите. 14.00 — Фильм — [illegible] 15.30 — «Эрси [illegible]» [illegible] 16.00 — «О ты, последняя любовь», Ф. И. Тютчева стихаш [illegible] 16.50 — «Кердадараш». 18.45 — «Нохч-ГІалгІайче [illegible]». 18.05 — Даим хургболча [illegible] (ноччий меттала). 18.15 — [illegible] 19.45 — Нохч-ГІалгІайчен [illegible] 20.30 — [illegible] 21.35 — «Колизеум» — музыкальни ансамбля концерт. (Югославия). [illegible] 22.35 — «Дагалоацам». Телевизионни дукхасерийни художественни фильм. 2-гІа сери.

РАДИО

5 ЯНВАРЬ

6.30 — «Шірара Іуйренаш» (эрсий меттала). 6.50 — Передачай программа (эрсий меттала). 6.57 — Передачай программа (гІалгІай меттала). 7.15 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.23 — «Сердало» газета обзор. 8.20 — «Автоинспектора [illegible]» (гІалгІай меттала). 8.30 — У. Бексултанов. «Са хьамсара Даймохк» яха сюита (гІалгІай меттала). 9.15 — «Ножай-Юрта кІуваш лерам бечча». Корреспонденции (ноччий меттала). 9.45 — «[illegible]» — берех [illegible] «Хаттараш хьа беравщара доаллагІа» (эрсий меттала). 9.55 — Музыкальни антракт. 12.15 — «Тхоа илду» (гІалгІай меттала). 12.30 — «Къона заманхо». Радиожурнал (гІалгІай меттала). [illegible] — Передачай программа. Хоттамах бола хоам (эрсий меттала). 16.10 — «Хьалхе лелача хьайбаш лелаярашта». Концерт (гІалгІай меттала). [illegible] — Керда хоамаш (эрсий, ноччий, гІалгІай меттала). 19.30 — Хоамаш.

УКВ.

18.00 — «[illegible] Дахьен илли». 18.30 — Инструментальни музыка. 20.33 — Шопен. Бархьача [illegible] концерт. [illegible]

6 ЯНВАРЬ

6.20 — Дунен халкъашта юкъера обзорен (гІалгІай меттала). 6.45 — Музыкальни антракт. 6.50 — Передачай программа (эрсий меттала). 6.57 — Передачай программа (ноччий меттала). 7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.23 — «Ленинан вокъ» газета обзор. 8.20 — «Нохч-ГІалгІай [illegible]» (ноччий меттала). 12.15 — Марксизм-ленинизма университет. «КПСС XXVI съезда сощамаш — вахаре». Беседа (эрсий меттала). 12.30 — «Спортивни Нохч-ГІалгІайче» (эрсий меттала). 17.00 — [illegible] программа. Хоттамах бола хоам. (эрсий меттала). 17.05 — «Халкъа [illegible] Беседа (гІалгІай меттала). 17.13 — «Хьона. Дахе, [illegible]» (ноччий меттала). 17.45 — «Къахьегама [illegible]» (ноччий меттала). 19.00 — Керда хоамаш (эрсий, ноччий, гІалгІай меттала). 19.30 — Хоамаш.

УКВ.

18.30 — Дукха [illegible] Пуччини «Тоска» яхача опера [illegible] 19.15 — [illegible] 20.20 — [illegible] 20.55 — «[illegible]». [illegible] 21.00 — [illegible]

СПОРТ

ШИ ЧЕМПИОН

Шоазы Советски Союза Турпал волча Колнака цІерагІа йола праа [illegible] [illegible]

[illegible] медов Султана а Нохч-ГІалгІайчен кхелашІча шкалага — Мадиев Мусанмата — дото прна кхаьчар.

Цу турнира вай борецаш кийчбьр ва тренер В. Ахмедов.

ШЪЛАГІА МОТТИГ

[illegible]

А. НАМАНДОВ.

Хоттам

Тахан республике [illegible] Грозне хувалуш корхаш а йолаш, йоачан а йоаш, малхбузехьара секунде 3 — 8 метр чІоагІа мух а хьекхаш, хилен фегара температура республике — 1 + 1. Грозне + 1 + 3 градус йолаш хилен тараш. [illegible] [illegible] [illegible] ра 2 — 7 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура [illegible] — 1 — 6, [illegible] 0 + 3 градус йолаш хилен тараш.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Грознерча экранаш тІа

«САЛТАН ЯХАЧА ПАЧЧАХЬАХ БОЛА ФАЬЛГ»

Из хоза фильм даьккхад бовзача А. С. Пушкина цІерагІа йолча фаьлгах «Мосфильмо» 1966 шера. Цуи режиссер ва Птушко Александр. Пушкина фаьлгаш [illegible] [illegible]

[illegible]

«ГКОАНТА ХЬАТІАЯЦ ОАХА ДЕРРИГА А»

[illegible]

«БЕДИНА»

[illegible]

«АЬРЖИТА ЮКЪЕ»

[illegible]

Н. КОНАЧКИНА.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Маяковски ул., 92. Телефонаш: редактора — 2-15-57, редактора заместителя — 3-80-07, бехктохкама секретара — 0-24-00, [illegible] — 0-24-04, промышленностех транспортех — 0-24-01, юрта боахама — 0-21-06, культура — 0-24-05, кехаташ — 0-24-07, корреспондентий — [illegible].

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-15-57, заместителя редактора — 3-80-07, ответственного секретаря — 0-24-00, [illegible] партийной жизни — 0-24-04, промышленности и транспорта — 0-24-01, сельского хозяйства — 0-21-06, культуры — 0-24-05, писем — 0-24-07, корреспондентов — [illegible].

Газет арадувла шинарен, еран, шоаттен деношка.

[illegible] «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковски, 92.

Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № [illegible]